

6. พัฒนาระบบทันตกรรมป้องกันทุกกลุ่มวัย

6.1 งานส่งเสริมสุขภาพช่องปากในกลุ่มหญิงตั้งครรภ์

1.สถานการณ์

กลุ่มหญิงตั้งครรภ์เป็นกลุ่มเสี่ยงต่อการเกิดปัญหาสุขภาพช่องปาก ได้แก่ โรคเหงือกอักเสบและฟันผุ เนื่องจากระดับฮอร์โมนในร่างกายที่เปลี่ยนแปลง มีโอกาสเกิดโรคปริทันต์ ซึ่งเป็นปัจจัยเสี่ยงของการเกิดภาวะคลอดก่อนกำหนดและน้ำหนักตัวน้อย และมารดาที่มีโรคเหงือกอักเสบและฟันผุยังสามารถถ่ายทอดเชื้อไปให้บุตรได้ทางน้ำลาย การตรวจสุขภาพช่องปากจึงเป็นส่วนที่ควรบูรณาการไปควบคู่กับการฝากครรภ์

จังหวัดอุดรดิตถ์มีจำนวนหญิงตั้งครรภ์ในปี 2564 ปี 2565ปี 2566 และในปี 2567 จำนวน 1,797 คน 1,609 คน 1,775 คนและ 1,797 คน ตามลำดับ โดยหญิงตั้งครรภ์ได้รับการตรวจสุขภาพช่องปากและขัดทำความสะอาดฟันคิดเป็นร้อยละ 30.66 ในปี 2564 ร้อยละ51.15ในปี 2565ร้อยละ 54.59 ในปี 2566และร้อยละ 53.40 ในปี 2567

2. การดำเนินงาน/ผลการดำเนินงาน

กลยุทธ์ที่ 1 พัฒนาระบบการจัดบริการทันตสุขภาพในกลุ่มหญิงตั้งครรภ์ให้ครอบคลุมกลุ่มเป้าหมายและได้มาตรฐาน

1.กำหนดตัวชี้วัดในปี 2567 ถ่ายทอดนโยบาย และประชุมคณะทำงานพัฒนาระบบทันตสาธารณสุขจังหวัดอุดรดิตถ์

2.เข้าร่วมเป็นวิทยากรร่วมกับ ทีมทันตบุคลากรและพยาบาล ของ รพ.อุดรดิตถ์ และ รพ.พิชัย อภิปราย ในการประชุมเชิงปฏิบัติการ ขับเคลื่อนการดูแลสุขภาพช่องปากหญิงตั้งครรภ์และหญิงหลังคลอดตามมาตรฐานอนามัยแม่และเด็ก จัดโดยสำนักทันตสาธารณสุข กรมอนามัยในวันที่ 8 ธันวาคม 2566

3.ติดตามการให้บริการทันตกรรมของพื้นที่

ผลการดำเนินงานกิจกรรม

ในปี 2567 พบว่ามีหญิงตั้งครรภ์ทั้งสิ้น 1,573คน ได้รับการตรวจสุขภาพช่องปากและขัดทำความสะอาดฟันแล้ว 840คน คิดเป็นร้อยละ 53.40ของเป้าหมาย โดยตั้งเป้าหมายไว้ที่ร้อยละ 55

ตารางที่ 1 แสดงอัตราการให้บริการตรวจสุขภาพช่องปากและขัดทำความสะอาดฟันในหญิงตั้งครรภ์โดยทันตบุคลากรไม่น้อยกว่าร้อยละ 55

ตัวชี้วัดและเกณฑ์เป้าหมาย	ผลการประเมิน	1.ฝากท่า	2.บ้านโลก	3.ทองแสนขัน	4.ตรอน	5.น้ำปาด	6.ท่าปลา	7.ลับแล	8.พิชัย	9.เมือง	ปี 2567	ปี 2566	ปี 2565	ปี 2564
อัตราการให้บริการตรวจสุขภาพช่องปากและขัดทำความสะอาดฟันในหญิงตั้งครรภ์โดยทันตบุคลากรไม่น้อยกว่าร้อยละ 55	เป้าหมาย	44	61	100	94	145	138	192	295	504	1,573	1,775	1,609	1,797
	ผลงาน	30	33	57	45	81	66	106	216	206	840	969	823	551
	ร้อยละ	68.18	54.10	57.00	47.87	55.86	47.83	55.21	73.22	40.87	53.40	54.59	51.15	30.66

ที่มา : HDC ข้อมูล ณ วันที่ 9 ตุลาคม 2567

ตารางที่ 2 แสดงการเปรียบเทียบผลการดำเนินงานของหน่วยงานในสังกัด กสช. และหน่วยงานในสังกัด อบจ.

ตัวชี้วัดและเกณฑ์ เป้าหมาย	ผลการประเมิน	1.พาท่า	2.บ้านโคก	3.ทองแสนขัน	4.ตรอน	5.น้ำปาด	6.ท่าปลา	7.ลับแล	8.พิชัย	9.เมือง	ปี 2567
1. อัตราการให้บริการตรวจสุขภาพช่องปากและขัดทำความสะอาดฟันในหญิงตั้งครรภ์ โดยทันตบุคลากรไม่น้อยกว่าร้อยละ 55											
รพ.สต. ในสังกัด กสช. (49 แห่ง)	เป้าหมาย	2	0	57	0	111	23	153	137	242	727
	ผลงาน	1	0	35	0	56	13	91	93	100	389
	ร้อยละ	50.00	0.00	61.40	0.00	50.45	56.52	59.48	67.88	41.32	53.51
รพ.สต. ในสังกัด อบจ. (40 แห่ง)	เป้าหมาย	20	37	13	65	21	93	16	133	177	575
	ผลงาน	15	20	7	31	16	43	5	100	71	308
	ร้อยละ	75.00	54.05	53.85	47.69	76.19	46.24	31.25	75.19	40.11	53.57

ที่มา : HDC ข้อมูล ณ วันที่ 9 ตุลาคม 2567

3. การวิเคราะห์ปัญหาและปัจจัยที่ทำให้การดำเนินงานประสบผลสำเร็จ

-ปัญหาอุปสรรคที่ทำให้การดำเนินงานไม่บรรลุเป้าหมาย

- 1) หญิงมีครรภ์บางส่วนเข้ารับการฝากครรภ์ที่สถานพยาบาลเอกชน ไม่ได้รับคำแนะนำรับบริการทางทันตกรรม

4. แนวทางการแก้ไขปัญหา

ปัญหา และสาเหตุของปัญหา ปี 2567	แนวทางการแก้ไขปัญหา
-หญิงมีครรภ์บางส่วนเข้ารับการฝากครรภ์ที่สถานพยาบาลเอกชน ไม่ได้รับคำแนะนำรับบริการทันตกรรม	- ส่งเสริมการค้นหากลุ่มเป้าหมายมารับบริการภายในไตรมาสที่ 2 และประสานความร่วมมือกับคลินิกเอกชนในการสนับสนุนให้หญิงตั้งครรภ์เข้ารับการบริการทางทันตกรรม - เพิ่มหัวข้อเรื่องการตรวจสุขภาพช่องปากลงในแบบฟอร์มการฝากครรภ์

ผู้รับผิดชอบงาน

1.ทพญ. จริญญา ราชภูริพิทักษ์

ตำแหน่งทันตแพทย์ปฏิบัติการ

เบอร์โทรศัพท์083-5724253

ID Line: jyrpt

หัวหน้ากลุ่มงาน

2. ทพ.เมธาสิทธิ์ จรรย์วิทยาวัฒน์

ตำแหน่งทันตแพทย์ชำนาญการ

เบอร์โทรศัพท์086-6746140

ID Line: metanoom

6.2 ความครอบคลุมของเด็กอายุ 3 ปี ที่ได้รับการตรวจช่องปาก และอัตราเด็กอายุ 3 ปี ปราศจากฟันผุ (Caries free)

1. สถานการณ์

ตัวชี้วัดและเกณฑ์เป้าหมาย	ปี 2567	ปี 2566	ปี 2565	ปี 2564
ร้อยละของเด็กอายุ 3 ปี ได้รับการตรวจช่องปาก ไม่น้อยกว่าร้อยละ 50	64.35	60.06	37.30	44.66
ร้อยละเด็กอายุ 3 ปี ปราศจากฟันผุ (Caries free) ไม่น้อยกว่าร้อยละ 75	75.98	75.80	81.22	77.24

จากตารางพบว่าระหว่างปี 2564-2567 อัตราความครอบคลุมของเด็กอายุ 3 ปี ที่ได้รับการตรวจช่องปาก คิดเป็นร้อยละ 44.66, 37.30, 60.06 และ 64.35 ตามลำดับ และมีอัตราเด็กอายุ 3 ปี ปราศจากฟันผุ (Caries free) คิดเป็นร้อยละ 77.24, 81.22, 75.80 และ 75.98 ตามลำดับ ซึ่งมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในแต่ละปี

2. การดำเนินงาน/ผลการดำเนินงาน

กลยุทธ์ที่ 1 พัฒนาระบบการจัดบริการทันตสุขภาพในกลุ่มเด็ก 0-2 ปี ในคลินิกเด็กดีให้ครอบคลุมกลุ่มเป้าหมาย และได้มาตรฐาน

1. สนับสนุนการจัดบริการสร้างเสริมสุขภาพและป้องกันโรคในช่องปากเด็ก 0-2 ปี

- การตรวจสุขภาพช่องปากเด็ก 0-2 ปี/ การฝึกแปรงฟันผู้ปกครองเด็ก 0-2 ปี แบบลงมือปฏิบัติ/ การเคลือบ/ ทาฟลูออไรด์ ในเด็ก 0-2 ปี

2. กำกับติดตามให้ CUP มีการดำเนินงานสร้างเสริมทันตสุขภาพในคลินิกเด็กดีเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนด

- กำกับ ติดตาม และสนับสนุนการดำเนินงานของพื้นที่

- ประมวลและวิเคราะห์ผลการดำเนินงานรายเดือน และ สะท้อนข้อมูลให้อำเภอบุคลากร

3. คืบข้อมูลการกำกับติดตาม ผ่านการประชุมทันตบุคลากรจังหวัดอุดรธานี

ผลการดำเนินงานกิจกรรม

มีการสนับสนุนการจัดบริการสร้างเสริมสุขภาพและป้องกันโรคในช่องปากเด็ก 0-2 ปี รวมทั้งกำกับติดตามผลการดำเนินงานของแต่ละ CUP และ คืบข้อมูลการกำกับติดตามในที่ประชุมทันตบุคลากรจังหวัดอุดรธานี

กลยุทธ์ที่ 2 พัฒนาระบบการจัดบริการทันตสุขภาพในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย (เด็กอายุ 3-5 ปี) ให้ครอบคลุมกลุ่มเป้าหมาย และได้มาตรฐาน

1. สนับสนุนการจัดบริการสร้างเสริมสุขภาพและป้องกันโรคในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย (เด็กอายุ 3-5 ปี)

- การจัดกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพช่องปาก (การแปรงฟันหลังอาหารกลางวัน, การบริโภคอาหาร, การตรวจฟัน, การเคลือบ/ทาฟลูออไรด์)

- สนับสนุนการดำเนินงานแบบบูรณาการในการตรวจคัดกรองสุขภาพช่องปากร่วมกับการตรวจพัฒนาการและการเจริญเติบโตในเด็กปฐมวัย

- สนับสนุนให้มีการขับเคลื่อนการยกระดับคุณภาพสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยด้านสุขภาพ (4D) ตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ

2. กำกับติดตามให้ CUP มีการดำเนินงานสร้างเสริมทันตสุขภาพในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนด

3. คืบข้อมูลการกำกับติดตาม ผ่านการประชุมทันตบุคลากรจังหวัดอุดรดิตถ์

ผลการดำเนินงานตามกิจกรรม

มีการสนับสนุนการจัดบริการสร้างเสริมสุขภาพและป้องกันโรคในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย รวมทั้งกำกับติดตามผลการดำเนินงานของแต่ละ CUP และคืบข้อมูลการกำกับติดตามในที่ประชุมทันตบุคลากรจังหวัดอุดรดิตถ์ ตารางที่ 1 แสดงร้อยละเด็กอายุ 3 ปี ปราศจากฟันผุ (Caries free)

ตัวชี้วัดและเกณฑ์เป้าหมาย	ผลการประเมิน	1. ฟกท่ำ	2. บ้ำนโดก	3. ทองแสนซัน	4. ตรอน	5. น้ปปาด	6. ท้ำปลา	7. ล้บแด	8. พ้ซัย	9. เมือง	ปี 2567	ปี 2566	ปี 2565	ปี 2564
ร้อยละของเด็กอายุ 3 ปี ได้รับการตรวจช่องปากไม่น้อยกว่าร้อยละ 50	เป้าหมาย	83	95	130	166	206	272	268	394	560	2,174	2,291	2,456	2745
	ผลงาน	50	46	77	124	124	163	214	245	356	1,399	1,376	916	1226
	ร้อยละ	60.24	48.42	59.23	74.70	60.19	59.93	79.85	62.18	63.57	64.35	60.06	37.30	44.66
ร้อยละเด็ก 3 ปี ปราศจากฟันผุ (Caries free) ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 75	เป้าหมาย	50	46	77	124	124	163	214	245	356	1,399	1,376	916	1226
	ผลงาน	38	34	39	106	95	131	171	176	273	1,063	1043	744	947
	ร้อยละ	76.00	73.91	50.65	85.48	76.61	80.37	79.91	71.84	76.69	75.98	75.80	81.22	77.24

ที่มา : รายงาน HDC ข้อมูล ณ วันที่ 11 ตุลาคม 2567

ตารางที่ 2 แสดงการเปรียบเทียบผลการดำเนินงานร้อยละเด็กอายุ 3 ปี ปราศจากฟันผุ (Caries free) ของหน่วยงานในสังกัด กสธ. และหน่วยงานในสังกัด อบจ.

ตัวชี้วัดและเกณฑ์เป้าหมาย	ผลการประเมิน	1. ฟกท่ำ	2. บ้ำนโดก	3. ทองแสนซัน	4. ตรอน	5. น้ปปาด	6. ท้ำปลา	7. ล้บแด	8. พ้ซัย	9. เมือง	ปี 2567
2. ชื่อตัวชี้วัดร้อยละของเด็กอายุ 3 ปี ได้รับการตรวจช่องปากไม่น้อยกว่าร้อยละ 50.....											
รพ.สต. ในสังกัด กสธ. (49 แห่ง)	เป้าหมาย	8	0	70	0	153	41	217	185	300	974
	ผลงาน	6	0	40	0	81	31	177	88	197	620
	ร้อยละ	75.00	0.00	57.14	0.00	52.94	75.61	81.57	47.57	65.67	63.66
รพ.สต. ในสังกัด อบจ. (40 แห่ง)	เป้าหมาย	50	73	24	129	26	181	17	167	225	892
	ผลงาน	26	28	11	101	23	117	13	123	146	588
	ร้อยละ	52.00	38.36	45.83	78.29	88.46	64.64	76.47	73.65	64.89	65.81
3. ชื่อตัวชี้วัดร้อยละเด็ก 3 ปี ปราศจากฟันผุ(Caries free)ไม่น้อยกว่าร้อยละ 75.....											
รพ.สต. ในสังกัด กสธ. (49 แห่ง)	เป้าหมาย	6	0	40	0	81	31	177	88	197	620
	ผลงาน	5	0	23	0	61	30	147	67	150	483
	ร้อยละ	83.33	0.00	57.50	0.00	75.31	96.77	83.05	76.14	76.14	77.90
รพ.สต. ในสังกัด อบจ. (40 แห่ง)	เป้าหมาย	26	28	11	101	23	117	13	123	146	588
	ผลงาน	19	24	4	86	16	87	10	87	116	449
	ร้อยละ	73.08	85.71	36.36	85.15	69.57	74.36	76.92	70.73	79.45	76.36

ที่มา : รายงาน HDC ข้อมูล ณ วันที่ 11 ตุลาคม 2567

3. การวิเคราะห์ปัญหา และปัจจัยที่ทำให้การดำเนินงานประสบผลสำเร็จ

-ปัจจัยสำคัญที่ทำให้การดำเนินงานสำเร็จ

ทันตบุคลากรของจังหวัดอุดรธานี ดำเนินกิจกรรมส่งเสริมป้องกันตามกลยุทธ์ที่ร่วมกันกำหนดขึ้นอย่างจริงจัง และครอบคลุมตั้งแต่ในกลุ่มหญิงมีครรภ์ กลุ่มเด็กอายุ 0-2 ปี และกลุ่มเด็กก่อนวัยเรียนในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

4. แนวทางการแก้ไขปัญหา

ปัญหา และสาเหตุของปัญหา ปี 2567	แนวทางการแก้ไขปัญหา
1.หน่วยงานสังกัด อบจ.มีผลการดำเนินงานไม่ผ่านเกณฑ์เป้าหมายหลายแห่ง สาเหตุเกิดจากขาดการควบคุม กำกับ ติดตามผลการดำเนินงาน	1.เสนอแนะให้ อบจ. จัดหาทันตแพทย์ในสังกัด อบจ. เพื่อควบคุม ดูแล กำกับการปฏิบัติงานของ จพ.ทันตสาธารณสุข/ นวก.ทันต-สาธารณสุข ให้สามารถดำเนินงานด้านทันตสาธารณสุขใน รพ.สต. ที่ถ่ายโอนไปแล้วได้อย่างต่อเนื่อง
2.หน่วยงานสังกัดกระทรวงสาธารณสุขที่ยังไม่ผ่านเกณฑ์เป้าหมาย คืออำเภอทองแสนขัน และอำเภอพิชัยสาเหตุเกิดจากผู้ปกครองบางส่วนยังไม่ให้ความสำคัญเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพช่องปากของเด็กเท่าที่ควร,การบันทึกข้อมูลไม่ถูกต้องตามเงื่อนไขของ HDC	2.ส่งเสริม สนับสนุนให้พ่อแม่ ผู้ดูแลเด็ก ตระหนักถึงความสำคัญของการดูแลสุขภาพช่องปากและสามารถดูแลสุขภาพช่องปากเด็กได้อย่างเหมาะสม เช่น การให้ความรู้และสอนทักษะการทำความสะอาดช่องปากและแปรงฟันเด็กให้ผู้ปกครอง เสริมเพิ่มกิจกรรมเยี่ยมบ้าน หรือการทำงานร่วมกับชุมชนในรูปแบบต่างๆ เช่น การสร้างแกนนำ อสม.เพื่อร่วมค้นหาเด็กที่มีความเสี่ยงและให้คำแนะนำในการดูแลสุขภาพช่องปาก -ควรมีการตรวจสอบและแก้ไขข้อมูลให้ถูกต้องตามเงื่อนไขของ HDC -ควบคุม กำกับ ติดตามผลการดำเนินงานของหน่วยบริการในสังกัดกระทรวงสาธารณสุขอย่างต่อเนื่อง

ผู้รับผิดชอบงาน

1. ชื่อ-สกุล.....นางสาวณัฐรศศิ...คำชม.....
ตำแหน่ง..เจ้าพนักงานทันตสาธารณสุขชำนาญงาน
เบอร์โทรศัพท์...0864472790.....

หัวหน้ากลุ่มงาน

2. ชื่อ-สกุล..นายเมธาสิทธิ์...จริยวิทย์วัฒน์.....
ตำแหน่ง..ทันตแพทย์ชำนาญการ
เบอร์โทรศัพท์..0866746140.....

6.3 งานส่งเสริมสุขภาพช่องปากในกลุ่มเด็ก 4-12 ปี

1. สถานการณ์

ตัวชี้วัดและเกณฑ์เป้าหมาย	ปี 2567	ปี 2566	ปี 2565	ปี 2564
อัตราการให้บริการเคลือบ/ทาฟลูออไรด์ในกลุ่มเด็กอายุ 4-12 ปี ไม่น้อยกว่าร้อยละ 50	69.38	66.13	68.59	55.44

จังหวัดอุดรดิตถ์มีกลุ่มเด็กอายุ 4-12 ปี ในปี 2564 ปี 2565 ปี 2566 และปี 2567 จำนวน 21,905 คน 30,366 คน และ 28,788 คน ได้รับการเคลือบ/ทาฟลูออไรด์ คิดเป็นร้อยละ 55.44, 68.59, 66.13 และ 69.38 ตามลำดับโดยตั้งเป้าหมายไว้ที่ไม่น้อยกว่าร้อยละ 50

2. การดำเนินงาน/ผลการดำเนินงาน

กลยุทธ์ที่ 1 ขับเคลื่อนการสร้างเสริมและเฝ้าระวังทันตสุขภาพในโรงเรียนประถมศึกษา

- กำหนดตัวชี้วัด ประชุมชี้แจงนโยบายการทำงานในปี
- สนับสนุนให้มีการตรวจสุขภาพช่องปากโดยทันตบุคลากร ภาคเรียนละ 1 ครั้ง
- ติดตามการให้บริการทันตกรรมของพื้นที่

กลยุทธ์ที่ 2 ขับเคลื่อนระบบการจัดบริการทันตกรรม

- สนับสนุนการจัดการบริการทันตกรรมส่งเสริมป้องกัน คือ การเคลือบ/ทาฟลูออไรด์

เฉพาะที่ ในกลุ่มวัยเรียน 4-12 ปี

ผลการดำเนินงานกิจกรรม

ในปี 2567 พบว่าในกลุ่มเด็กอายุ 4-12 ปีทั้งสิ้น 28,788 คน ได้รับการเคลือบ/ทาฟลูออไรด์แล้ว 19,973 คน นับเป็นร้อยละ 69.38 ของเป้าหมาย โดยทุกอำเภอสามารถดำเนินงานได้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ร้อยละ 50

ตารางที่ 1 อัตราการให้ บริการเคลือบ/ทาฟลูออไรด์ในกลุ่มเด็กอายุ 4-12 ปี

ตัวชี้วัดและเกณฑ์เป้าหมาย	ผลการประเมิน	ปี									ปี 2567	ปี 2566	ปี 2565	ปี 2564
		1. พากทำ	2. บ้านโคก	3. ทองแสนซัน	4. ตรอน	5. น้ำปาด	6. ท่าปลา	7. ลับแล	8. พิชัย	9. เมือง				
อัตราการให้บริการเคลือบ/ทาฟลูออไรด์ในกลุ่มเด็กอายุ 4-12 ปี ไม่น้อยกว่าร้อยละ 50	เป้าหมาย	916	1,176	2,005	1,945	2,495	3,218	3,268	5,059	8,706	28,788	30,366	21,905	33,078
	ผลงาน	767	804	1,441	1,491	1,926	1,906	2,677	4,054	4,907	19,973	14,630	31,935	18,339
	ร้อยละ	83.73	68.37	71.87	76.66	77.19	59.23	81.92	80.13	56.36	69.38	66.13	68.59	55.44

ที่มา : HDC ข้อมูล ณ วันที่ 9 ตุลาคม 2567

ตารางที่ 2 แสดงการเปรียบเทียบผลการดำเนินงานของหน่วยงานในสังกัด กสธ. และหน่วยงานในสังกัด อบจ.

ตัวชี้วัดและเกณฑ์เป้าหมาย	ผลการประเมิน	1.พาท่า	2.บ้านโคก	3.ทองแสนขัน	4.ตรอน	5.น้ำปาด	6.ท่าปลา	7.ลับแล	8.พิชัย	9.เมือง	ปี 2567
4. อัตราการให้บริการเคลือบ/ทาฟลูออไรด์ในกลุ่มเด็ก 4-12 ปีไม่น้อยกว่าร้อยละ 50											
รพ.สต. ในสังกัด กสธ. (49 แห่ง)	เป้าหมาย	99	0	1250	0	1886	559	2630	2411	4022	12,857
	ผลงาน	82	0	847	0	1370	449	2156	1689	2594	9,187
	ร้อยละ	82.69	0.00	82.51	0.00	89.52	87.37	81.82	89.60	51.23	71.46
รพ.สต. ในสังกัด อบจ. (40 แห่ง)	เป้าหมาย	505	853	309	1,480	275	2,081	242	2,177	2,916	10838
	ผลงาน	427	590	226	1,077	257	952	197	1,943	1,408	7077
	ร้อยละ	84.55	69.17	73.14	72.77	93.45	45.75	81.40	89.25	48.29	65.30

ที่มา : HDC ข้อมูล ณ วันที่ 9 ตุลาคม 2567

3. การวิเคราะห์ปัญหาและปัจจัยที่ทำให้การดำเนินงานประสบผลสำเร็จ

- ปัจจัยสำคัญที่ทำให้การดำเนินงานสำเร็จ

หน่วยบริการในแต่ละพื้นที่ให้ความร่วมมือในการออกให้บริการตามโรงเรียนต่างๆ

ผู้รับผิดชอบงาน

1. ทพญ. จริญญา ราชฤทธิ์พิทักษ์

ตำแหน่งทันตแพทย์ปฏิบัติการ

เบอร์โทรศัพท์ 083-5724253

ID Linejryrpt

หัวหน้ากลุ่มงาน

2. ทพ.เมธาสิทธิ์ จรรย์วิฑฒน์

ตำแหน่งทันตแพทย์ชำนาญการ

เบอร์โทรศัพท์ 086-6746140

ID Linemetanoom

6.4 งานส่งเสริมสุขภาพช่องปากในกลุ่มเด็ก 6-12 ปี

1. สถานการณ์

ตัวชี้วัดและเกณฑ์เป้าหมาย	ปี 2567	ปี 2566	ปี 2565	ปี 2564
ร้อยละของเด็กอายุ 12 ปี ได้รับการตรวจช่องปากไม่น้อยกว่า ร้อยละ 50	49.94	48.82	53.72	64.79
อัตราปราศจากโรคฟันผุในเด็กอายุ 12 ปี (Caries Free) ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 72	70.32	73.91	82.25	74.14
อัตราฟันดีไม่มีผุในเด็กอายุ 12 ปี (Cavity free) ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80	85.23	86.19	93.88	93.32
อัตราการให้บริการเคลือบหลุมร่องฟันแท้ ในกลุ่มเด็กอายุ 6-12 ปี ไม่น้อยกว่าร้อยละ 30	37.13	33.00	23.48	18.60

จังหวัดอุดรธานีมีจำนวนเด็กอายุ 12 ปี ในปี 2564 ปี 2565 ปี 2566 และในปี 2567 ทั้งสิ้นจำนวน 4,133 คน 4,164 คน 4,035 คน และ 3,933 คน ตามลำดับ พบว่าได้รับการตรวจช่องปากคิดเป็นร้อยละ 64.79, 53.72, 48.82 และ 49.94 ตามลำดับ พบว่าปราศจากโรคฟันผุ (Caries Free) คิดเป็นร้อยละ 74.14, 82.25, 73.91 และ 70.32 ตามลำดับ ฟันดีไม่มีผุ (Cavity free) คิดเป็นร้อยละ 93.32, 93.88, 86.19 และ 85.23 ตามลำดับ

และมีจำนวนเด็กอายุ 6-12 ปี ในปี 2564 ปี 2565 ปี 2566 และในปี 2567 ทั้งสิ้นจำนวน 27,354 คน 26,319 คน 25,129 คน และ 24,037 คน ตามลำดับ พบว่าได้รับการเคลือบหลุมร่องฟันแท้ คิดเป็นร้อยละ 18.60, 23.48, 33.00 และ 37.13 ตามลำดับ

2. การดำเนินงาน/ผลการดำเนินงาน

กลยุทธ์ที่ 1 ขับเคลื่อนการสร้างเสริมและเฝ้าระวังทันตสุขภาพในโรงเรียนประถมศึกษา

1. กำหนดตัวชี้วัด ประชุมชี้แจงนโยบายการทำงานในปี
2. สนับสนุนให้มีการตรวจสุขภาพช่องปากโดยทันตบุคลากร ภาคเรียนละ 1 ครั้ง
3. ติดตามการให้บริการทันตกรรมของพื้นที่

ผลการดำเนินงานกิจกรรม

สรุปและประเมินผล รายงานผลการให้บริการแยกรายหน่วยบริการและสะท้อนข้อมูลให้อำเภอรอบ พร้อมติดตามในที่ประชุมคณะกรรมการพัฒนาระบบทันตสาธารณสุข จังหวัดอุดรธานี

กลยุทธ์ที่ 2 ขับเคลื่อนระบบการให้บริการทันตกรรม

1. สนับสนุนการจัดการบริการทันตกรรมส่งเสริมป้องกัน คือ การเคลือบหลุมร่องฟันในฟันกรามแท้ซี่ 6-7 ในกลุ่มวัยเรียน 6-12 ปี

ผลการดำเนินงานกิจกรรม

สรุปและประเมินผล รายงานผลการให้บริการแยกรายหน่วยบริการและสะท้อนข้อมูลให้อำเภอรอบ พร้อมติดตามในที่ประชุมคณะกรรมการพัฒนาระบบทันตสาธารณสุข จังหวัดอุดรธานี

ตารางที่ 1 งานส่งเสริมสุขภาพช่องปากในกลุ่มเด็ก 6-12 ปี

ตัวชี้วัดและเกณฑ์เป้าหมาย	ผลการประเมิน	1. ฟกทำ	2. บ้านโคก	3. ทองแสนขัน	4. ทรอน	5. น้าปาด	6. ท่าปลา	7. ลับแล	8. พชัย	9. เมือง	ปี 2567	ปี 2566	ปี 2565	ปี 2564
ร้อยละของเด็กอายุ 12 ปี ได้รับการตรวจช่องปากไม่น้อยกว่าร้อยละ 50	เป้าหมาย	134	124	270	1,289	284	429	341	656	406	3,933	4,035	4,164	4,113
	ผลงาน	66	70	159	484	194	248	172	330	241	1,964	1,970	2,237	2,665
	ร้อยละ	49.25	56.45	58.89	37.55	68.31	57.81	50.44	50.30	59.36	49.94	48.82	53.72	64.79
อัตราปราศจากโรคฟันผุในเด็กอายุ 12 ปี (Caries Free) ไม่น้อยกว่าร้อยละ 72	เป้าหมาย	66	70	159	484	194	248	172	330	241	1,964	1,970	2,237	2,665
	ผลงาน	40	44	122	293	146	189	131	245	171	1,381	1,456	1,840	1,976
	ร้อยละ	60.61	62.86	76.73	60.54	75.26	76.21	76.16	74.24	70.95	70.32	73.91	82.25	74.14
อัตราฟันดีไม่มีผุในเด็กอายุ 12 ปี (Cavity free) ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80	เป้าหมาย	66	70	159	484	194	248	172	330	241	1,964	1,970	2,237	2,665
	ผลงาน	59	50	140	382	173	214	150	294	212	1,674	1,698	2,100	2,487
	ร้อยละ	89.39	71.43	88.05	78.93	89.18	86.29	87.21	89.09	87.97	85.23	86.19	93.88	93.32
อัตราการให้บริการเคลือบหลุมร่องฟันแท้ในกลุ่มเด็กอายุ 6-12 ปี ไม่น้อยกว่าร้อยละ 30	เป้าหมาย	756	930	1,644	1,609	2,057	2,666	2,679	4,313	7,383	24,037	25,129	26,319	27,354
	ผลงาน	557	211	639	624	941	980	1,335	2,524	1,114	8,925	8,292	6,181	5,087
	ร้อยละ	73.68	22.69	38.87	38.78	45.75	36.76	49.83	58.52	15.09	37.13	33.00	23.48	18.60

ที่มา : HDC ข้อมูล ณ วันที่ 9 ตุลาคม 2567

ตารางที่ 2 แสดงการเปรียบเทียบผลการดำเนินงานของหน่วยงานในสังกัด กสธ. และหน่วยงานในสังกัด อบจ.

ตัวชี้วัดและเกณฑ์เป้าหมาย	ผลการประเมิน	1. ฟกทำ	2. บ้านโคก	3. ทองแสนขัน	4. ทรอน	5. น้าปาด	6. ท่าปลา	7. ลับแล	8. พชัย	9. เมือง	ปี 2567
5. ร้อยละของเด็กอายุ 12 ปี ได้รับการตรวจช่องปากไม่น้อยกว่าร้อยละ 50											
รพ.สต. ในสังกัด กสธ. (49 แห่ง)	เป้าหมาย	18	0	183	0	260	78	336	292	552	1,719
	ผลงาน	9	0	107	0	104	51	207	151	313	942
	ร้อยละ	50.00	0.00	58.47	0.00	40.00	65.38	61.61	51.71	56.70	54.80
รพ.สต. ในสังกัด อบจ. (40 แห่ง)	เป้าหมาย	74	86	37	219	32	284	28	306	367	1,433
	ผลงาน	38	52	24	152	28	149	18	149	103	713
	ร้อยละ	51.35	60.47	64.86	69.41	87.50	52.46	64.29	48.69	28.07	49.76

ตัวชี้วัดและเกณฑ์ เป้าหมาย	ผลการประเมิน	1.พิกท่า	2.บ้านโคก	3.ทองแสนขัน	4.ดงเรณ	5.นาป่าด	6.ท่าปลา	7.ลับแล	8.พิชัย	9.เมือง	ปี 2567
6. อัตราปราศจากโรคฟันผุในเด็กอายุ 12 ปี (Caries Free) ไม่น้อยกว่าร้อยละ 72											
รพ.สต. ในสังกัด กสธ. (49 แห่ง)	เป้าหมาย	9	0	107	0	104	51	207	151	313	942
	ผลงาน	4	0	89	0	79	42	156	108	207	685
	ร้อยละ	44.44	0.00	83.18	0.00	75.96	82.35	75.36	71.52	66.13	72.72
รพ.สต. ในสังกัด อบจ. (40 แห่ง)	เป้าหมาย	38	52	24	152	28	149	18	149	103	713
	ผลงาน	24	36	14	113	23	109	12	117	64	512
	ร้อยละ	63.16	69.23	58.33	74.34	82.14	73.15	66.67	78.52	62.14	71.81
7. อัตราฟันดีไม่มีผุในเด็กอายุ 12 ปี (Cavity free) ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80											
รพ.สต. ในสังกัด กสธ. (49 แห่ง)	เป้าหมาย	9	0	107	0	104	51	207	151	313	942
	ผลงาน	8	0	93	0	86	45	182	127	254	795
	ร้อยละ	88.89	0.00	86.92	0.00	82.69	88.24	87.92	84.11	81.15	84.39
รพ.สต. ในสังกัด อบจ. (40 แห่ง)	เป้าหมาย	74	86	37	219	32	284	28	306	367	1,433
	ผลงาน	33	39	21	135	27	122	17	138	79	611
	ร้อยละ	86.84	75.00	87.50	88.82	96.43	81.88	94.44	92.62	76.70	85.69
8. อัตราการให้บริการเคลือบหลุมร่องฟันแท้ในกลุ่มเด็กอายุ 6-12 ปี ไม่น้อยกว่าร้อยละ 30											
รพ.สต. ในสังกัด กสธ. (49 แห่ง)	เป้าหมาย	86	0	1,039	0	1,556	459	2,172	2,049	3,358	10,731
	ผลงาน	61	0	404	0	668	277	1,122	1,159	564	4,256
	ร้อยละ	70.93	0.00	38.88	0.00	42.93	60.35	51.66	56.56	16.80	39.66
รพ.สต. ในสังกัด อบจ. (40 แห่ง)	เป้าหมาย	408	670	258	1,215	217	1,732	196	1,864	2,383	8,943
	ผลงาน	299	100	88	441	108	338	83	1,050	197	2,704
	ร้อยละ	73.28	14.93	34.11	36.30	49.77	19.52	42.35	56.33	8.27	30.24

ที่มา : HDC ข้อมูล ณ วันที่ 9 ตุลาคม 2567

จากตารางพบว่าในปี 2567 เด็กอายุ 12 ปี ในจังหวัดอุดรดิตถ์ ได้รับการตรวจช่องปากร้อยละ 49.25 ซึ่งยังไม่สามารถดำเนินงานได้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ร้อยละ 50

ส่วนของอัตราปราศจากโรคฟันผุในเด็กอายุ 12 ปี (Caries Free) ของจังหวัดอุดรดิตถ์ในปี 2567 คิดเป็นร้อยละ 70.32 ซึ่งยังไม่สามารถดำเนินงานได้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ร้อยละ 72

ในส่วนของ อัตราฟันดีไม่มีผุในเด็กอายุ 12 ปี (Cavity free) ของจังหวัดอุดรดิตถ์ในปี 2567 คิดเป็นร้อยละ 85.23 สามารถดำเนินงานได้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ที่ร้อยละ 80

นอกจากนี้ในส่วนของอัตราการให้บริการเคลือบหลุมร่องฟันแท้ ในกลุ่มเด็กอายุ 6-12 ปี ของจังหวัดอุดรดิตถ์ ดำเนินงานได้ร้อยละ 37.13 สามารถดำเนินงานได้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ที่ร้อยละ 30 โดยมีเพียงอำเภอบ้านโคก และอำเภอเมือง ที่ไม่สามารถดำเนินงานได้บรรลุเป้าหมาย

3. การวิเคราะห์ปัญหาและปัจจัยที่ทำให้การดำเนินงานประสบผลสำเร็จ

- ปัญหาอุปสรรคที่ทำให้การดำเนินงานไม่บรรลุเป้าหมาย

1) ในหน่วยบริการสังกัด อบจ. บางอำเภอ พบว่า ผลงานการบริการยังคงมีความครอบคลุมต่ำในหลายตัวชี้วัด ดังตารางที่ 2 แสดงการเปรียบเทียบผลการดำเนินงานของหน่วยงานในสังกัด กสธ. และหน่วยงานในสังกัด อบจ. ที่กล่าวมาข้างต้น

- ปัจจัยสำคัญที่ทำให้การดำเนินงานสำเร็จ

- 1) หน่วยบริการในแต่ละพื้นที่ให้ความร่วมมือในการออกให้บริการตามโรงเรียนต่างๆ

4. แนวทางการแก้ไขปัญหา

ปัญหา และสาเหตุของปัญหา ปี 2567	แนวทางการแก้ไขปัญหา
1) ทันตบุคลากรในรพ.สต.ไม่สามารถหมุนเวียนให้บริการได้อย่างทั่วถึงในหน่วยบริการสังกัด อบจ.	<ol style="list-style-type: none"> 1) จัดหาทันตบุคลากรทดแทนเพิ่มในหน่วยบริการสังกัด อบจ. เพื่อให้บริการเชิงรุกในกลุ่มเป้าหมายได้มากขึ้น 2) ส่งเสริมให้มีการตรวจช่องปากพร้อมให้ทันตสุขศึกษาในนักเรียน ป.1-ป.6 ต่อเนื่องทุกปี 3) เน้นการจัดกิจกรรมส่งเสริมทันตสุขภาพในโรงเรียน ประถมศึกษา เช่น การแปรงฟันหลังอาหารกลางวัน การบริโภคอาหาร

ผู้รับผิดชอบงาน

1. ทพญ. จริญญา ราษฎร์พิทักษ์

ตำแหน่งทันตแพทย์ปฏิบัติการ

เบอร์โทรศัพท์ 083-5724253

ID Linejrypt

หัวหน้ากลุ่มงาน

2. ทพ.เมธาสิทธิ์ จรรย์วิทย์วัฒน์

ตำแหน่งทันตแพทย์ชำนาญการ

เบอร์โทรศัพท์ 086-6746140

ID Linemetanoom

6.5 งานทันตกรรมกลุ่มอายุ 15-59 ปี

1. สถานการณ์

กลุ่มวัยทำงาน (ผู้มีอายุ 15-59 ปี) เป็นกลุ่มที่มีความท้าทายในการทำงานทันตสาธารณสุขอย่างยิ่ง เนื่องจากเป็นจำนวนประชากรกลุ่มใหญ่ของจังหวัด ในปี 2567 มีจำนวนกลุ่มเป้าหมาย 182,214 คนจากจำนวนประชากรทั้งหมดของจังหวัด 442,949 คน ปัญหาทันตสาธารณสุขที่พบในกลุ่มนี้ ได้แก่ การดูแลทันตสุขภาพของตนเองที่ไม่เหมาะสมและการเข้าถึงบริการทันตกรรมที่มีข้อจำกัด ไม่มีเวลาไปรับบริการทันตกรรม ไม่ทราบสิทธิการรักษาของตนเอง ไม่สะดวกในการเข้ารับบริการทันตกรรม ซึ่งกลุ่มงานทันตสาธารณสุข สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดอุดรธานี มีการดำเนินงานพัฒนาระบบ/กลไกการจัดบริการส่งเสริมป้องกันโรคในช่องปากในกลุ่มผู้มีอายุ 15-59 ปีเข้ารับบริการทันตกรรมอย่างต่อเนื่อง จากผลงานย้อนหลังที่ผ่านมาพบว่า ในปี 2564, 2565, 2566 และ 2567 ผู้มีอายุ 15-59 ปีได้รับบริการทันตกรรม ร้อยละ 43.84, 48.87, 34.71 และ 43.42 ตามลำดับ

2. การดำเนินงาน/ผลการดำเนินงาน

กลยุทธ์ที่ 1 ขับเคลื่อนการตรวจและรักษาทางทันตกรรมในกลุ่มอายุ 15-59 ปี ให้เกิดความต่อเนื่องเป็นประจำทุกปี

1. การบูรณาการตรวจสุขภาพช่องปากพร้อมกับตรวจสุขภาพประจำปี
2. การรณรงค์สร้างกระแสความสำคัญในการดูแลสุขภาพช่องปากและแนะนำให้ไปตรวจฟันหรือรับบริการทันตกรรมในวันหยุดงานหรือหลังเลิกงาน
3. การบริการรักษาทางทันตกรรมในวันทันตสาธารณสุข
4. การร่วมจัดกิจกรรมในวันแรงงานแห่งชาติเพื่อให้ความรู้ทันตสุขภาพศึกษาและแนะนำให้ไปรับบริการตรวจสุขภาพช่องปาก

ผลการดำเนินงานกิจกรรม

ในระดับจังหวัดปี 2567 ผู้มีอายุ 15-59 ปีได้รับบริการทันตกรรม ร้อยละ 43.42 โดยมีจำนวนผู้เข้ารับบริการทันตกรรม 81,293 คน จากจำนวนกลุ่มเป้าหมาย 182,214 คน อำเภอที่มีผลงานได้สูงสุด 3 ลำดับ ได้แก่ อำเภอพิชัย, ท่าปลา และ น้ำปาด มีผลงานเท่ากับ ร้อยละ 62.82, 46.07 และ 45.79 ตามลำดับ

ตารางที่ 1 แสดงผลการดำเนินงานทันตสาธารณสุขในกลุ่มอายุ 15-59 ปี ที่ได้รับบริการทันตกรรมของจังหวัดอุดรธานี ปี 2567

ตัวชี้วัดและ เกณฑ์ เป้าหมาย	ผลการ ประเมิน	ปี									ปี	ปี	ปี	ปี
		1.ปากทำ	2.บ้านโคก	3.ทองแสนขัน	4.ตรอน	5.น้ำปาด	6.ท่าปลา	7.ลับแล	8.พิชัย	9.เมือง	2567	2566	2565	2564
ร้อยละผู้มีอายุ 15-59ปี ได้รับ บริการทันต กรรม (เป้าหมาย ร้อยละ 25)	เป้าหมาย	4,777	6,169	12,703	11,979	14,865	14,778	24,045	27,912	69,986	187,214	194,042	200,704	204,577
	ผลงาน	1,836	2,560	4,754	4,858	6,806	6,808	10,680	17,535	25,456	81,293	67,340	98,090	89,690
	ร้อยละ	38.43	41.50	37.42	40.55	45.79	46.07	44.42	62.82	36.37	43.42	34.71	48.87	43.84

ที่มา : HDC ข้อมูล ณ วันที่ 10 ตุลาคม 2567

ตารางที่ 2 แสดงการเปรียบเทียบผลการดำเนินงานของหน่วยงานในสังกัด กสธ. และหน่วยงานในสังกัด อบจ.ของจังหวัดอุดรดิตถ์ ปี 2567

ตัวชี้วัดและเกณฑ์เป้าหมาย	ผลการประเมิน	1.พิกททา	2.บ้านโคก	3.ทองแสนซัน	4.ดรอมน	5.นาป่าด	6.ท่าปลา	7.ลับแล	8.พิชัย	9.เมือง	ปี 2567
9. ชื่อตัวชี้วัดร้อยละผู้มีอายุ 15-59 ปี ได้รับบริการทันตกรรม (เป้าหมาย ร้อยละ 25)											
รพ.สต. ในสังกัด กสธ. (49 แห่ง)	เป้าหมาย	467	0	7,713	0	10,950	2,521	18,818	13,045	29,473	82,987
	ผลงาน	203	0	3,597	0	5,157	1,316	9,841	8,677	16,033	44,621
	ร้อยละ	43.46	0.00	46.63	0.00	47.09	52.20	52.29	66.51	54.39	53.76
รพ.สต. ในสังกัด อบจ. (40 แห่ง)	เป้าหมาย	2,475	4,180	2,098	9,301	1,401	9,483	1,929	12,221	19,894	62,982
	ผลงาน	1,032	2,127	362	4,186	1,072	4,942	448	7,596	6,964	28,729
	ร้อยละ	41.69	50.88	17.25	45.00	76.51	52.11	23.22	62.15	35.00	45.61

ที่มา : HDC ข้อมูล ณ วันที่ 10 ตุลาคม 2567

3. การวิเคราะห์ปัญหาและปัจจัยที่ทำให้การดำเนินงานประสบผลสำเร็จ

- ปัญหาอุปสรรคที่ทำให้การดำเนินงานไม่บรรลุเป้าหมาย

ในปี 2567 มีผลการดำเนินงานทันตสาธารณสุขในกลุ่มอายุ 15-59 ปีที่ได้รับบริการทันตกรรม เท่ากับร้อยละ 43.42 ของจำนวนประชากรกลุ่มเป้าหมายทั้งหมด ซึ่งบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้(ร้อยละ 25) แต่อย่างไรก็ตาม ปัญหาหลักๆที่ยังพบของกลุ่มวัยทำงาน ได้แก่

1. ไม่มีเวลาไปรับบริการ
2. ไม่ทราบสิทธิ์การรักษาของตนเอง
3. ขาดความสะดวกในการเข้ารับบริการ

- ปัจจัยสำคัญที่ทำให้การดำเนินงานสำเร็จ

การขับเคลื่อนการดำเนินกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพช่องปากในชุมชน การสร้างกระแสให้กลุ่มผู้มีอายุ 15-59 ปี เห็นความสำคัญการดูแลสุขภาพช่องปากตนเอง การเปิดบริการคลินิกทันตกรรมพิเศษหรือคลินิกทันตกรรมนอกเวลา ในหน่วยบริการของรัฐ

4. แนวทางการแก้ไขปัญหา

ปัญหา และสาเหตุของปัญหา ปี 2567	แนวทางการแก้ไขปัญหา
การเข้าถึงบริการทันตกรรมยังไม่เพียงพอ เนื่องจาก 1. ไม่มีเวลาไปรับบริการ 2. ไม่ทราบสิทธิ์การรักษาของตนเอง 3. ขาดความสะดวกในการเข้ารับบริการ	1. เพิ่มช่องทางการให้บริการในกลุ่มวัยทำงานให้เพิ่มมากขึ้น เช่น การเพิ่มบริการคลินิกทันตกรรมพิเศษหรือคลินิกทันตกรรมนอกเวลา 2. รณรงค์ ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนรับรู้สิทธิและเข้ารับบริการทันตกรรมที่เหมาะสม 3. สนับสนุนการจัดกิจกรรมส่งเสริมทันตสุขภาพในกลุ่มวัยทำงาน เนื่องในวันแรงงานแห่งชาติ

5. ข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงพัฒนาเชิงนโยบาย กฎ ระเบียบ หรือแนวทางปฏิบัติ

- 1) จัดสรรงบประมาณในการรณรงค์ประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อออนไลน์ทุกช่องทาง
- 2) เพิ่มทันตบุคลากรในพื้นที่เพื่อมุ่งเน้นงานทันตกรรมป้องกันและการให้บริการทันตกรรมในกลุ่มวัยทำงาน

ผู้รับผิดชอบงาน

1.ชื่อ-สกุล ทพ.ธัชสะพน ปั้นจาด
ตำแหน่ง ทันตแพทย์ชำนาญการ
เบอร์โทรศัพท์0956394624
ID Line 2113486

หัวหน้ากลุ่มงาน

2.ชื่อ-สกุล ทพ.เมธาสิทธิ์ จรรย์วิฑฒน์
ตำแหน่ง ทันตแพทย์ชำนาญการ
เบอร์โทรศัพท์0866746140
ID Line metanoom

6.6 งานพัฒนาระบบการจัดบริการทันตสุขภาพในกลุ่มผู้สูงอายุ

1. สถานการณ์

ตัวชี้วัดและเกณฑ์เป้าหมาย	ผลการดำเนินงาน			
	ปี 2567	ปี 2566	ปี 2565	ปี 2564
ร้อยละผู้สูงอายุได้รับการตรวจช่องปาก (เป้าหมายร้อยละ40)	60.01	61.72	64.26	68.98

จากตาราง พบว่า ในระหว่างปี 2564 - 2566 ร้อยละของผู้สูงอายุที่ได้รับการตรวจช่องปาก มีผลการดำเนินงานคิดเป็น ร้อยละ 68.98, 64.26 และ 61.72 ตามลำดับ

2. การดำเนินงาน/ผลการดำเนินงาน

กลยุทธ์ที่ 1 ขับเคลื่อนการตรวจและรักษาทางทันตกรรมในกลุ่มผู้สูงอายุ ผ่านคณะทำงานพัฒนาระบบทันตสาธารณสุข จังหวัดอุดรธานี

1. การชี้แจงกระบวนการดำเนินงานให้กับหน่วยบริการพื้นที่ โดยเน้นเกี่ยวกับระบบการตรวจและรักษาทางทันตกรรมให้กลุ่มผู้สูงอายุ โดยส่งเสริมให้งานทันตสาธารณสุขออกมาร่วมกับทีมคลินิกหมอครอบครัว, การกำหนดให้งานทันตสาธารณสุขเป็นส่วนหนึ่งในขั้นตอนของการมาตรวจ/รับยา, ส่งเสริมแนวทางให้มีการออกไปแจ้งผลการตรวจเพื่อให้มารับบริการทันตกรรม (โดยเฉพาะงานฟันเทียม ถือเป็นเป้าหมายสำคัญในกลุ่มวัยนี้)

2. บูรณาการงานทันตสาธารณสุขร่วมกับกิจกรรมในชมรมผู้สูงอายุ/กิจกรรมต่าง ๆ ในวันที่มีผู้สูงอายุมารวมตัวกัน

3. การสรุปผล และแจ้งให้อำเภอทราบ ในการประชุมทันตบุคลากร เพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้การพัฒนางาน

ผลการดำเนินงานกิจกรรม

ในปี 2567 พบว่า ผู้สูงอายุ 97,952 ราย ได้รับการตรวจสุขภาพช่องปากและวางแผนการรักษาทางทันตกรรมไปทั้งสิ้น 58,778 ราย นับเป็นร้อยละ 60.01 ซึ่งอำเภอส่วนใหญ่ผ่านเกณฑ์เป้าหมายที่ตั้งไว้คือร้อยละ 40 โดยอำเภอที่ผ่านเกณฑ์สูงสุด 3 อันดับ ได้แก่ อำเภอท่าปลา (ร้อยละ 82.46) อำเภอพิชัย (ร้อยละ 76.34) และอำเภอทองแสนขัน (ร้อยละ 74.57) ตามลำดับ

ตารางที่ 1 แสดงผลการดำเนินร้อยละผู้สูงอายุได้รับการตรวจช่องปากของจังหวัดอุดรธานี ปี 2567

ตัวชี้วัดและเกณฑ์เป้าหมาย	ผลการประเมิน	อำเภอ									ปี			
		1.ท่าปลา	2.บ้านดุง	3.ทองแสนขัน	4.ตรอน	5.น้ำปาด	6.ท่าปลา	7.ลำแต	8.พิชัย	9.เมือง	2567	2566	2565	2564
ร้อยละผู้สูงอายุได้รับการตรวจช่องปาก (เป้าหมายไม่น้อยกว่าร้อยละ 40)	เป้าหมาย	3,475	2,722	6,606	7,258	8,294	8,470	13,362	15,919	31,846	97,952	95,012	92,435	89,778
	ผลงาน	1,971	1,038	4,926	4,511	3,951	6,984	9,753	12,153	13,491	58,778	58,673	59,400	61,929
	ร้อยละ	56.72	38.13	74.57	62.15	47.64	82.46	72.99	76.34	42.36	60.01	61.75	64.26	68.98

ที่มา: HDC ข้อมูล ณ วันที่ 30 กันยายน 2567

ตารางที่ 2 แสดงการเปรียบเทียบผลการดำเนินงานของ หน่วยงานในสังกัด กสธ. และ หน่วยงานในสังกัด อบจ. ปี 2567

ตัวชี้วัดและเกณฑ์เป้าหมาย	ผลการประเมิน	1.พากทำ	2.บ้านโคก	3.ทองแสนขัน	4.ตรอน	5.น้ำปาด	6.ท่าปลา	7.ลับแล	8.พิชัย	9.เมือง	ปี 2567	ปี 2566
10. ชื่อตัวชี้วัด ร้อยละผู้สูงอายุได้รับการตรวจช่องปาก(เป้าหมายไม่น้อยกว่าร้อยละ 40)												
รพ.สต. ในสังกัด กสธ. (49 แห่ง)	เป้าหมาย	375	0	4,041	0	6,350	1,619	10,231	7,121	14,174	43,911	42,511
	ผลงาน	338	0	3,642	0	3,114	1,520	7,702	5,925	5,995	28,236	31,809
	ร้อยละ	90.13	0	90.13	0	49.04	93.89	75.28	83.20	42.30	64.30	74.83
รพ.สต. ในสังกัด อบจ. (40 แห่ง)	เป้าหมาย	1,868	1,933	1,354	5,523	488	5,250	1,131	7,101	10,039	34,687	33,374
	ผลงาน	1,029	848	906	4,167	428	4,055	451	5,020	7,144	24,048	21,064
	ร้อยละ	55.09	43.87	66.91	75.45	87.70	77.24	39.88	70.7	71.16	69.33	63.11

ที่มา : HDC ข้อมูล ณ วันที่ 30 กันยายน 2567

3. การวิเคราะห์ปัญหาและปัจจัยที่ทำให้การดำเนินงานประสบผลสำเร็จ

- ปัจจัยสำคัญที่ทำให้การดำเนินงานสำเร็จ

มีการคืนข้อมูลให้แต่ละพื้นที่ในทุกครั้งของการประชุมทันตบุคลากรประจำเดือนเพื่อนำผลการดำเนินงานไปปรับปรุง และพัฒนางานที่ตนเองรับผิดชอบ ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ภาระงาน และความต้องการด้านการบริการรักษา งานส่งเสริมด้านทันตสุขภาพของผู้สูงอายุในแต่ละพื้นที่

บุคลากรด้านทันตสาธารณสุขให้การส่งเสริมทันตสุขภาพในเชิงรุก เช่น ออกเยี่ยมบ้านพร้อมกับทีมแพทย์ สนับสนุนการตรวจช่องปากพร้อมกับการตรวจรับยาในโรงพยาบาลและโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล

4. แนวทางการแก้ไขปัญหา

ปัญหา และสาเหตุของปัญหา ปี 2567	แนวทางการแก้ไขปัญหาปี
1. การดำเนินกิจกรรมของชมรมผู้สูงอายุ ยังไม่เป็นรูปธรรมชัดเจน	1.ส่งเสริมการจัดกิจกรรมในชมรมผู้สูงอายุโดยยึดหลัก DMHTT หรือ บูรณาการร่วมกับกิจกรรมอื่นๆ ในชมรม
2. ผู้สูงอายุบางส่วนประสบปัญหาในการเดินทางไปเข้ารับบริการ	2.ประชาสัมพันธ์เชิญชวนผู้สูงอายุเข้ารับบริการทาง ทันตกรรมมากขึ้น 3.ส่งเสริมงานทันตสุขภาพและออกค้นหาผู้สูงอายุที่จำเป็นต้องได้รับการรักษา การตรวจช่องปากเบื้องต้นโดย อสม. อาจทำระบบนัด และส่งต่อผู้ป่วยเข้ารับบริการทันตกรรมที่ รพช. เช่น งานฟันเทียม รากฟันเทียม

ผู้รับผิดชอบงาน

1.ชื่อ-สกุล ทพญ.ปณิชา สายคำฟู

ตำแหน่งทันตแพทย์ปฏิบัติการ

เบอร์โทรศัพท์ 085-8691090

หัวหน้ากลุ่มงาน

2.ชื่อ-สกุล ทพ.เมธาสิทธิ์ จรรย์วิฑฒ์

ตำแหน่งทันตแพทย์ชำนาญการ

เบอร์โทรศัพท์ 086-6746140

ID Line: mook-arpar

ID Line: metanoom

6.7 กลุ่มผู้สูงอายุที่ได้รับการคัดกรองรอยโรคก่อนมะเร็งในช่องปาก (PMDs)

1. สถานการณ์

กลุ่มผู้สูงอายุเป็นกลุ่มที่มีความเสี่ยงในการเกิดโรคมะเร็งในช่องปาก จึงมีความจำเป็นที่จะต้องได้รับการตรวจคัดกรองรอยโรคก่อนมะเร็งในช่องปากเพื่อเฝ้าระวังและป้องกันการเกิดโรค ในปี 2567 มีจำนวนกลุ่มเป้าหมาย 87,787 คนจากจำนวนประชากรทั้งหมดของจังหวัด 442,949 คน และได้รับรายงานการตรวจคัดกรองจำนวน 23,293 คน คิดเป็นร้อยละ 26.53 ของกลุ่มเป้าหมายทั้งหมด จากผลงานย้อนหลังที่ผ่านมาพบว่า ในปี 2566 ได้รับการตรวจคัดกรอง ร้อยละ 8.87 ของกลุ่มเป้าหมายทั้งหมด

2. การดำเนินงาน/ผลการดำเนินงาน

กลยุทธ์ที่ 1 ขับเคลื่อนการตรวจคัดกรองรอยโรคก่อนมะเร็งในช่องปาก (PMDs) ในกลุ่มผู้สูงอายุ

กิจกรรมที่ดำเนินการ การตรวจคัดกรองรอยโรคก่อนมะเร็งในช่องปาก (PMDs) ในกลุ่มผู้สูงอายุ

ผลการดำเนินงานกิจกรรม

ในระดับจังหวัดปี 2567 กลุ่มผู้สูงอายุได้รับการตรวจคัดกรองรอยโรคก่อนมะเร็งในช่องปาก (PMDs) ร้อยละ 26.53 ของกลุ่มเป้าหมายทั้งหมด โดยมีจำนวนกลุ่มเป้าหมายทั้งสิ้น 87,787 คน อำเภอที่มีผลงานสูงสุด 3 ลำดับ ได้แก่ อำเภอบ้านโคก, ลับแล และตรอน มีผลงานเท่ากับ ร้อยละ 59.38, 51.71 และ 45.84 ตามลำดับ

ตารางที่ 1 แสดงผลการดำเนินงานกลุ่มผู้สูงอายุที่ได้รับการคัดกรอง PMDs (คน) จังหวัดอุดรธานี ปีงบประมาณ 2567

ตัวชี้วัดและเกณฑ์เป้าหมาย	ผลการประเมิน	1.ปากทำ	2.บ้านโคก	3.ทองแสนขัน	4.ตรอน	5.น้ำปาด	6.ท่าปลา	7.ลับแล	8.พิชัย	9.เมือง	ปี 2567	ปี 2566	ปี 2565	ปี 2564
ร้อยละกลุ่มผู้สูงอายุที่ได้รับการคัดกรอง PMDs (คน) (เป้าหมายไม่น้อยกว่าร้อยละ 40)	เป้าหมาย	4,294	1,721	6,638	6,754	4,994	8,418	12,925	17,653	24,390	87,787	81,932	65,396	67,659
	ผลงาน	1,413	1,022	1,625	3,096	1,610	1,893	6,683	3,686	2,265	23,293	7,267	0	0
	ร้อยละ	32.91	59.38	24.48	45.84	32.24	22.49	51.71	20.88	9.29	26.53	8.87	0	0

ที่มา : HDC ข้อมูล ณ วันที่ 10 ตุลาคม 2567

ตารางที่ 2 แสดงการเปรียบเทียบผลการดำเนินงานกลุ่มผู้สูงอายุที่ได้รับการคัดกรอง PMDs (คน) ของ รพ.สต.

ในสังกัด กสธ. และ รพ.สต. ในสังกัด อบจ.ของจังหวัดอุดรธานี ปี 2567

ตัวชี้วัดและเกณฑ์เป้าหมาย	ผลการประเมิน	1.ปากทำ	2.บ้านโคก	3.ทองแสนขัน	4.ตรอน	5.น้ำปาด	6.ท่าปลา	7.ลับแล	8.พิชัย	9.เมือง	ปี 2567
1. ชื่อตัวชี้วัด ร้อยละผู้สูงอายุที่ได้รับการคัดกรอง PMDs (คน) (เป้าหมายไม่น้อยกว่าร้อยละ 40)											
รพ.สต. ในสังกัด กสธ.	เป้าหมาย	3,594	0	5,701	0	4,535	4,012	12,255	11,352	16,086	59,903
	ผลงาน	1,413	0	1,625	0	1,610	1,893	6,013	3,686	2,265	20,659
	ร้อยละ	39.31	0	28.50	0	35.50	47.18	49.06	32.47	14.08	34.49
รพ.สต. ในสังกัด อบจ.	เป้าหมาย	700	772	937	5,335	459	4,406	670	6,301	8,304	27,884
	ผลงาน	0	145	0	2,178	0	0	311	0	0	2,634

ตัวชี้วัดและเกณฑ์เป้าหมาย	ผลการประเมิน	1. พากทำ	2. บ้านโคก	3. ทองแสนซัน	4. ตรอม	5. ฟ้าลาด	6. ฟ้าปลา	7. ลับแล	8. พิชัย	9. เมือง	ปี 2567
	ร้อยละ	0.00	18.78	0.00	40.82	0.00	0.00	46.42	0.00	0.00	9.45

ที่มา : HDC ข้อมูล ณ วันที่ 10 ตุลาคม 2567

3. การวิเคราะห์ปัญหาและปัจจัยที่ทำให้การดำเนินงานประสบผลสำเร็จ

- ปัญหาอุปสรรคที่ทำให้การดำเนินงานไม่บรรลุเป้าหมาย

ในปี 2567 HDC มีผลการดำเนินงานทันตสาธารณสุขในกลุ่มผู้สูงอายุได้รับการตรวจช่องปาก เท่ากับร้อยละ 60.23 ของจำนวนประชากรกลุ่มเป้าหมายทั้งหมด ซึ่ง HDC ได้รับรายงานการตรวจคัดกรอง PMDS ร้อยละ 26.53 ของจำนวนประชากรกลุ่มเป้าหมายทั้งหมดเป้าหมายที่กำหนดไว้(ร้อยละ 40) อย่างไรก็ตามปัญหาหลักๆที่พบ ได้แก่ กลุ่มผู้สูงอายุได้รับการตรวจคัดกรอง PMDs ร้อยละ 60.23 แต่คือข้อมูลรายงานใน HDC ไม่ครบถ้วน

- ปัจจัยสำคัญที่ทำให้การดำเนินงานสำเร็จ

การขับเคลื่อนการดำเนินกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพช่องปากในชุมชน การสร้างกระแสให้กลุ่มผู้สูงอายุเห็นความสำคัญการดูแลสุขภาพช่องปากตนเอง

4. แนวทางการแก้ไขปัญหา

ปัญหา และสาเหตุของปัญหา ปี 2567	แนวทางการแก้ไขปัญหา
กลุ่มผู้สูงอายุได้รับการตรวจคัดกรอง PMDs ร้อยละ 60.23 แต่คือข้อมูลรายงานใน HDC ไม่ครบถ้วน	1. กำหนดขั้นตอนการดำเนินงานในการตรวจช่องปากและตรวจคัดกรอง PMDs ในกลุ่มผู้สูงอายุพร้อมกัน 2. คือข้อมูลการตรวจช่องปากและตรวจคัดกรอง PMDs ในกลุ่มผู้สูงอายุใน HDC พร้อมกัน

5. ข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงพัฒนาเชิงนโยบาย กฎ ระเบียบ หรือแนวทางปฏิบัติ

ของบประมาณจัดทำสื่อการเรียนรู้เกี่ยวกับบรอยโรคก่อนมะเร็งในช่องปาก (PMDs) เพิ่มขึ้นเพื่อการเรียนรู้ด้วยตนเองของกลุ่มเป้าหมาย

ผู้รับผิดชอบงาน

1. ชื่อ-สกุล ทพ.ธัชสะพน ปั้นจาด

ตำแหน่ง ทันตแพทย์ชำนาญการ

เบอร์โทรศัพท์ 0956394624

ID Line 2113486

หัวหน้ากลุ่มงาน

2. ชื่อ-สกุล ทพ.เมธาสิทธิ์ จรรย์วิฑฒน์

ตำแหน่ง ทันตแพทย์ชำนาญการ

เบอร์โทรศัพท์ 0866746140

ID Line metanoom